

(20) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਸਾਢੇ ਝਗੜੇ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਏਐਸ ਬੈਂਸ, ਜੇ.

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1973 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 4351।

ਸਤੰਬਰ 28, 1982

ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ (1973 ਦਾ X)—ਸੈਕਸ਼ਨ 5—ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ—ਆਰਟੀਕਲ 14, 19, 31-ਏ, 31-ਬੀ, ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ, ਸੂਚੀ I, ਐਂਟਰੀਆਂ 1 ਅਤੇ 2 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II, ਐਂਟਰੀ 18 ਅਤੇ ਨੌਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ— ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ - ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਅਜਿਹੀ ਚੁਣੌਤੀ - ਕੀ ਧਾਰਾ 31-ਏ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 31-ਬੀ — ਬਹਾਦਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਜੋਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੈ — ਅਜਿਹੇ ਬਹਾਦਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ — ਕੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਾ ਹੈ - ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ - ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1972 ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ 1950 ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31-ਏ ਅਤੇ 31-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 19 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ . ਜਿੱਥੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 19 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੨)।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖੇਤੀ ਸੁਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਵਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨਾ, ਕਿਸਾਨ ਮਾਲਕੀ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਸਾਇਨ ਕੁਆ ਗੈਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸੀ

ਵੱਡੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਟਿੱਲਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣਾ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਸੀ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵੱਡੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੁਆਰਾ ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਛੂਤਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਵਸਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ - ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਸ਼ਾ 'ਭੂਮੀ' ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II (ਰਾਜ ਸੂਚੀ) ਦੀ ਮੱਦ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਗੈਲਨ ਟਰਾਈ ਅਵਾਰਡ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਯੂਨੀਅਨ ਲਿਸਟ ਦੀਆਂ

Mohinder Singh v. State of Punjab and another (A. S. Bains, J.)

ਐਂਟਰੀਆਂ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਸਦ ਬਹਾਦਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਪਰਾ ੩)।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ -

- (a) ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਹੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;
- (b) ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3(4), 4(5), 5(1), 7(4)(i) ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਲਜ਼ਾਮਬੱਧ ਧਾਰਾਵਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਸਮੇਤ ਪੂਰੇ ਐਕਟ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;
- (c) ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;
- (d) ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਚ.ਐਸ.

ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ।

ਨਿਰਣਾ

ਏ.ਐੱਸ. ਬੈਂਸ, ਜੇ. —(1) ਇਹਨਾਂ ਚਾਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਵ, CPW ਨੰ: 4351 ਤੋਂ 4354 ਆਫ 1973, ਜੋ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਰੈਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, - ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰਾਸ਼ਟਰਤਾ, 24 ਫਰਵਰੀ, 1982 ਦੇ ਮੇਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ। ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1972 (1973 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 10), ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੇਲ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗ ਵਿਚ ਨਿਭਾਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਵਜੋਂ ਬਹਾਦਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਜੋਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬਹਾਦਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ। ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ 'ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਸਦ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਜੋ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬਹਾਦਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 19-ਡੀ ਅਤੇ 19-ਡੀਡੀ ਤਹਿਤ, ਜੋ ਕਿ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਹਾਦਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

2. ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਜੀ.ਐਸ. ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਮੁਢਲੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 31-ਏ ਅਤੇ 31-ਬੀ ਤਹਿਤ ਅਯੋਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਨੌਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅੰਤਰ - ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਯ ਗੋਵਿੰਦ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਅਤੇ ਨੰਦ ਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ

Mohinder Singh v. State of Punjab and another (A. S. Bains, J.)

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ । ਅਤੇ ਹੋਰ (2)। ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 31-ਏ ਅਤੇ 31-ਬੀ ਤਹਿਤ ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ - ਸ੍ਰੀ ਐਚ.ਐਸ. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਾਸੂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਧਾਂਤ 14 ਜਾਂ 19 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 19 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਚਾਵਲਾ ਦੇ ਯੋਗਤਾ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3. ਸ੍ਰੀ ਵਾਸੂ ਦੀ ਦਲੀਲ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖੇ ਹੋਏ ਵਕੀਲ

(1) ਏਆਈਆਰ 1977 ਐਸਸੀ 915.

(2) AI IR 1980 SC 2097.

ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I (ਯੂਨੀਅਨ ਲਿਸਟ) ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

(1) ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪੂਰਵ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਬਾਹੀ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

(2) ਜਲ ਸੈਨਾ, ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ; ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲ.

ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਬੇਮਿਸਾਲ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਲਈ ਬਹਾਦਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੌਜ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਰਵੋਤਮ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਜੋਖਿਮ ਅਤੇ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਬੇਮਿਸਾਲ ਦਲੇਰੀ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਵੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗੈਲਲੈਂਟਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂਆਂ (1) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ (2) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਈਟਮਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਹਾਦਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚਿੰਤਤ ਹਨ। ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਾ ਤਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਵਾਸੂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਭਾਵੇਂ ਆਕਰਸ਼ਕ ਹੈ, ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖੇਤੀ ਸੁਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਵਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਛਾਟਣਾ, ਕਿਸਾਨ ਪੱਖੀ - ਸਰਦਾਰੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭੰਡਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਵਾਢੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣਾ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਸੀ।

Mohinder Singh v. State of Punjab and another (A. S. Bains, J.)

ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਸਰਪਲੱਸ ਪੂਲ ਦੀ ਹੱਦ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸਰਪਲੱਸ ਪੂਲ ਦੀ ਅਣਖ ਨਾਲ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਹੈ

ਜਿਸ ਨੇ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (ਹੁਣ ਹਰਿਆਣਾ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤੀ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਤੀਹਰੇ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ: (ਏ) ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, (ਬੀ) ਟਿਲਰ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਣਾ, ਅਤੇ (ਸੀ) ਵੱਡੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਛਾਂਟਣਾ, ਸੰਜੀਦਾ ਛੱਤਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਇਹਨਾਂ ਸਿਆਸੀ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ, ਜਨਤਕ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਿਸਾਨ ਮਾਲਕੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸੀ। ਵੱਡੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਈ ਇਹ ਬਲੂ-ਪ੍ਰਿੰਟ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰਾਜ ਰਾਖਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਭੰਡਾਰ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਦੁਰੀਆਂ, ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੀਕੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅੰਤਰ-ਅਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ - ਫਰਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਪਲੱਸ ਪੂਲ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਲਈ, ਸਕੀਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਸਰਪਲੱਸ ਪੂਲ ਦੀ ਹੱਦ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਈਰਖਾ ਨਾਲ ਸਰਪਲੱਸ ਪੂਲ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ”

ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵੱਡੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੁਆਰਾ ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਛੂਤਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਵਸਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II (ਰਾਜ ਸੂਚੀ) ਦੀ ਆਈਟਮ 18 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੀਵਾਂ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ: -

“18. ਜ਼ਮੀਨ, ਭਾਵ, ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਸਮੇਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ, ਅਤੇ

(3) 1974 PLJ 74.

ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ; ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਤੇ ਅਲਹਿਦਗੀ, ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ, ਬਸਤੀਕਰਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਸ਼ਾ 'ਭੂਮੀ' ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II (ਰਾਜ ਸੂਚੀ) ਦੀ ਮੱਦ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਬਹਾਦਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਲਈ

Mohinder Singh v. State of Punjab and another (A. S. Bains, J.)

ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਆਈਟਮਾਂ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਸਦ ਬਹਾਦਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 19-ਡੀ ਅਤੇ 19-ਡੀਡੀ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਲੀਕੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

4. '0 ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੈਅਸੁਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ VII ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਈਟਮਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। *ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਯ ਗੋਵਿੰਦ ਮਹਾਜਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

“ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਆਰਥੋਡਾਕਸ ਫੰਕਸ਼ਨ ਮੁੱਖ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਰ ਆਖਰਕਾਰ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਵਉੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਲੋਬਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।”

ਚਤੁਰਭਾਈ ਐਮ. ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ. ਹੋਰ (4), ਇਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਅਨੁਸੂਚੀ VII ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਈਟਮਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਪਕ ਸੰਭਵ ਐਪਲੀਟਿਊਡ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

(4) AIR 1960 SC 624._

ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (IS ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ.)

ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

5. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਭਾਵ, ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਸਮੇਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ; ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਤੇ ਬੇਗਾਨਗੀ, ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ - ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ, ਬਸਤੀਕਰਨ, ਆਦਿ। ਇਹ ਆਈਟਮ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 18 ਬਹਾਦਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

6. ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ ਪੁਨ ਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਸੂਚੀ

Mohinder Singh v. State of Punjab and another (A. S. Bains, J.)

I (ਯੂਨੀਅਨ) ਦੀਆਂ ਆਈਟਮਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

7. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਨੁਕਤੇ ਵੀ ਲਏ ਗਏ ਸਨ, ਸ੍ਰੀ ਵਾਸੂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

8. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ।

ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ. —ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ. _

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਆਈਐਸ ਟਿਵਾਣਾ ਜੇ.

ਸੁਮਿਤਰਾ ਦੇਵੀ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, -ਜਵਾਬਦਾਰ।

1982 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 4035।

ਸਤੰਬਰ 28, 1982

ਅਸਤੀਫਾ—ਦਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ—ਅਸਤੀਫੇ ਦਾ ਟੈਂਡਰ 1 ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਝੋਪੜੀ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ—ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ